

La Fia-faia, Festa Patrimonial d'Interès Nacional.

Un procés reeixit

El reconeixement a les festes d'especial interès té una tradició, que arrenca al segle XX, amb les quals, en aquell moment, des de l'Estat, s'anomenaven "de interès turístic nacional". Avui aquest reconeixement potser semblar secundari, en aquelles dates, anys seixanta; la qualificació era apreciada molt seriosament i era un motiu clar d'orgull, i així segueix essent en el conjunt de l'Estat. A Berga l'ajuntament en va fer un dels objectius de la seva gestió, i ho va aconseguir per la Patum el 1967.

Festes patrimonials i festes tradicionals

Fins avui el ventall de festes que la Generalitat de Catalunya ha reconegut com a Patrimonials d'Interès Nacional són molt poques: la més recent, la Fia-faia, n'és la catorzena, la primera que ha estat reconeguda absolutament de nou, un grup escollidíssim. Per accedir a aquest reconeixement cal que la festa tingui un origen remot, caràcter identitari, projecció nacional, i mantenir la seva essència original. La Fia-faia compleix cada un dels punts. Un aspecte important i nou que la Fia-faia ha adquirit els darrers anys i que el reconeixement atorgat ara confirma: és la seva projecció nacional.

En el nostre cas el procés va ser començat oficialment el 2001, encara amb la norma antiga, amb les Jornades de la Fia-faia i les festes del foc, en què, recollint idees anteriors, el president de l'Associació Medieval de

Bagà, va proposar formalment la demanda de Festa Nacional (1). També es decidí la creació de l'Associació de la Fia-faia, com a organisme coordinador i impulsor. En les Jornades vaig tenir la responsabilitat de fer les propostes de futur, avaluades en un altre article.

Hem anat fent un munt de memòries demanades per l'Associació de la Fia-faia des de llavors, amb aquesta finalitat,

Acte de rebuda del títol de la Fia-faia com a Festa Tradicional d'Interès Nacional, d'esquerra a dreta, Nicolás viso, alcalde de Bagà, Ramon Fondevila director del Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana, Joan Soler, alcalde de Sant Julià de Cerdanyola, i Josep Ureña, president de l'Associació de la Fia-faia. AUTOR: XAVIER PEDRALS

fins l'estiu passat en què vàrem tenir una sèrie d'entrevistes, tres d'èpiques al Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana, per remuntar la qualificació de la festa amb èxit (2).

L'actual reconeixement és un pas més en aquesta gran i engrescadora tasca que hi ha hagut per a donar nova vida al nostre passat, i per llegar-lo viu, fresc i obert a les noves generacions.

La sensació de manca a la festa, una mica crònica al darrer quart del segle XX, sobretot a Bagà, ha estat superada, que de fet és el que es pretenia; avui la preocupació és tota una altra: la festa es gaudeix plenament, i els nous reptes inclouen el de pair el seu creixement, en participació i en espectadors.

L'Associació de la Fia-faia, que acull membres de Bagà i Sant Julià de Cerdanyola, i en la qual estan integrats els dos ajuntaments, és qui ha vetllat pel desenvolupament de la festa, i per la tramitació d'aquest reconeixement, en un procés que ha esdevingut molt llarg.

Hi ha força persones que han fet possible aquest nomenament: els baganesos i cerdanyolencs que han mantingut tossudament la festa, i s'hi ha engrescat molt més en els darrers anys; els ajuntaments, els membres de l'Associació de la Fia-faia, el Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana; els membres de la comissió que va escoltar les al·legacions, atendre l'audiència i finalment recomanar el reconeixement; els coneixedors que van proposar

la demanda de Festa Nacional abans que es fes oficialment; els folkloristes que en una o altra fase del procés han donat un cop de mà, i els mitjans de comunicació que han permès fer-la conèixer arreu.

La Fia-faia és avui baganesa i cerdanyolenca, per origen i per qui la celebra, però ja se la senten una mica seva i l'estimen

bona part de la comarcans, i a més és nacional, no només d'una manera oficial i reconeguda, sinó que té un espai, una presència en l'ànim de cada dia major nombre de catalans.

Hem d'estar orgullosos de pertànyer a la comunitat que li dóna vida i la conserva. Si la Fia-faia és viva, es refà i té embranzida, és perquè Bagà i

Sant Julià de Cerdanyola són vius i tenen embranzida.

Notes

- (1). Rumbo, Albert: "Festes d'Interès Nacional", *Regió 7*, 12/06/1999; en Jan Grau ho havia apuntat en els diàlegs i Josep Ureña manifestà la demanda públicament i ho convertí en objectiu principal de l'Associació de la

- Fia-faia, nascuda aleshores.
(2). Tres entrevistes en les que intervingueren per part nostra: Nicolàs Viso, Joan Soler, Jordi Planes i jo mateix. Pel Centre foren: Josefina Roma, Bienve Moya, Eloi Miralles, Salvador Palomar, Ramon Fontdevila i Teresa Clotet.

Xavier Pedrals Costa

DOSSIER

SALVADOR REDÓ

Concurs de fotografia

La Fia-Faia és un caramel per als fotògrafs; els concursos de Bagà i de Sant Julià de Cerdanyola agrupats sota una mateixa convocatòria donen sortida, són una finestra a la seva feina. No és fàcil fotografiar les faies: fred hivernal abans de començar, calor infernal a les places, fum i foc, moviments sobtats; si fa vent el fum creix i es torna enemic dels ulls i de la càmera. Però cada any augmenta el nombre de fotògrafs que, empesos per la màgia de la

feina, s'atreveixen a desenfundar i a perseguir la imatge amb la qual volen resumir el farciment d'emocions.

A través de les diverses edicions, hem vist com el tractament de la festa ha variat. Les primeres imatges que vam jutjar eren registres de la festa sense més; any rera any, s'han incorporat les noves tecnologies en el tractament de les fotografies. Del paper químic al digital, de la pel·lícula a la targeta de memò-

ria, del revelat a la impressora de sublimació, de l'ampliadora al photoshop. L'atreviment, en algunes propostes, ha substituït la naturalitat, la fantasia hi ha fet acte de presència. A vegades les imatges són interessants, en altres ocasions, un excés de tractament les fa massa fantosiques.

Lliurament de premis del concurs fotogràfic 2010.

AUTOR: JUDIT PUIG

La feina del jurat és intentar destriar. El criteri és que les fotografies premiades parlin per elles mateixes; que la situació sigui identificable amb la festa, que no pugui ser confosa amb cap altra manifestació on intervingui el foc. Busquem bones imatges i que siguin ambaixadores de la Fia-faia, que puguin ser-ne icones. Han de ser tècnicament bones i han de dir-nos alguna cosa. Importa el resultat final.

Les propostes que ens arriben al jurat són diverses: visions de la festa que van des de la fotografia pensada prèviament, com la clàssica imatge del pas de les torxes pel pont sobre el Bastareny, a les més oníriques en què només el foc ocupa tota la superfície del paper; un foc que dansa amb vida pròpia, o fotografies de reportatge en què el protagonisme és de la gent. Aquestes són les que a mi més m'agraden, probablement per deformació professional; es tracta però de valorar el conjunt, posar-ho en comú, parlar-ho amb els companys de jurat i finalment prendre partit i votar. El veredict final és sempre solidari; hi ha més veritat en la suma de les diverses propostes que no pas en una de sola.

Salvador Redó i Martí

Redactor en cap responsable del departament de fotografia de Regió7.

